PENGENALAN LITERASI MAKLUMAT

PERPUSTAKAAN NEGARA MALAYSIA
232 JALAN TUN RAZAK
50572 KUALA LUMPUR

MAKLUMAT

Dahulu...

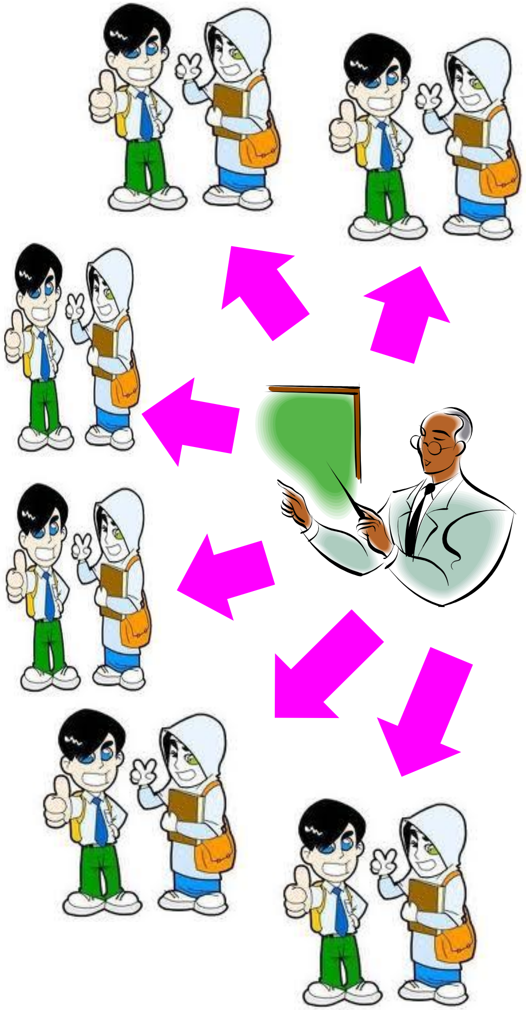

Sekarang...

Apa fungsi maklumat?

Apa itu maklumat?

MAKLUMAT

Kebijaksanaan

Pengetahuan

Maklumat

Data

Aplikasi	• Berhenti kenderaan
Konteks	• Lampu merah bermakna berhenti
Makna	• Lampu trafik di Jln Tun Razak bewarna merah
Mentah	• Lampu merah 192.324.568.235.5984

LITERASI MAKLUMAT

Diperkenalkan pada pertengahan tahun 1980an oleh American Library Association (ALA).

ALA membentuk Forum Kebangsaan Mengenai Literasi mak lumat (National Forum on Information Literacy)

Dianggotai lebih 65 organisasi bagi mengembangkan konsep literasi maklumat atau celik maklumat

Pada tahun 1989, ALA mengeluarkan definisi literasi maklumat yang diterima dan diguna pakai oleh umum sehingga kini

According to the American Library Association's Presidential Committee on Information Literacy they believe in order for one

…to be information literate, a person must be able to recognize when information is needed and have the ability to locate, evaluate, and use effectively the needed information.'

...untuk menjadi celik maklumat, seseorang itu mesti berupaya mengenalpasti bila maklumat diperlukan dan mempunyai keupayaan untuk mengesan, menilai, dan menggunakan maklumat dengan berkesan

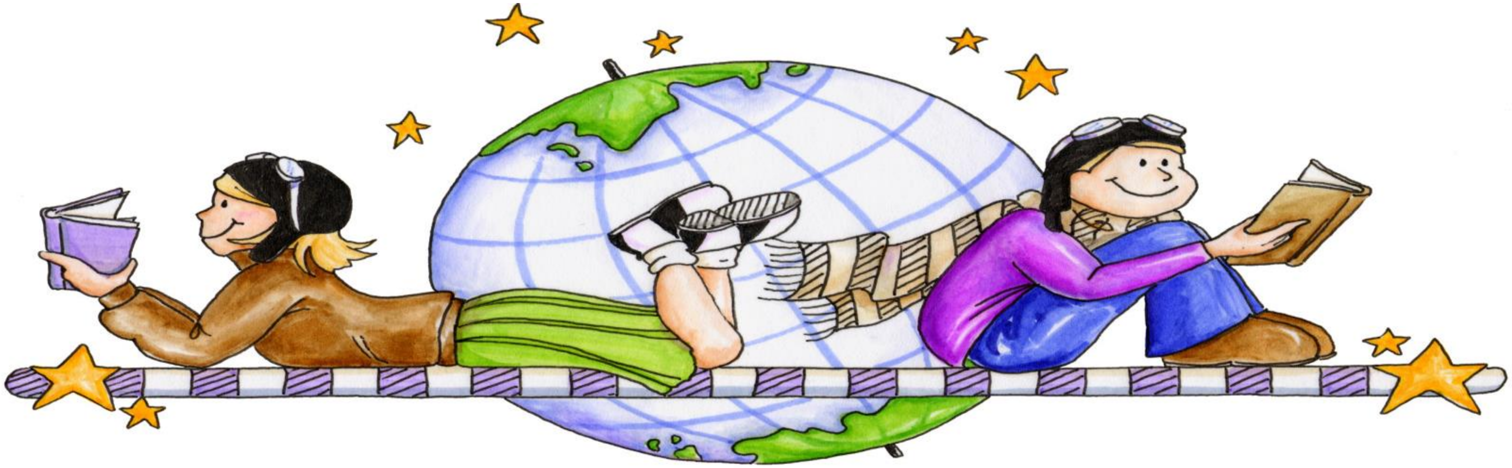

PERPUSTAKAAN NEGARA MALAYSIA

Definisi LM

ALA, 2000	• the ability to solve information problems
ALA, 1989	• a survival skill in the information age
Gawith , 2000	• the ability of transforming information into knowledge

PERPUSTAKAAN NEGARA MALAYSIA

Definisi LM

Doyle (2002), mentakrifkan "Literasi Maklumat sebagai satu kebolehan untuk mengakses, menilai, dan menggunakan maklumat dari pelbagai sumber"

Definisi
Apa?
Kejayaan pelajar
Masyarakat bermaklumat
Pereka
Kenapa?
Membuat polisi
Kekayaan
Literasi Maklumat
Bila?
Pembelajaran sepanjang hayat
Dimana?
Dimana-mana sahaja?
Siapa?
Keluarga
Rakan
Rakan pejabat
Guru
Organisasi
Pustakawan
"Pakar"

Mahir **MENILAI** maklumat

Mahir **MENGURUS** maklumat

Mahir **MENCARI** maklumat

Mahir **MENGGUNAKAN** maklumat

Mahir **MENGENALPASTI KEPERLUAN** maklumat

Mahir **MENYEBARKAN** maklumat

Literasi Maklumat

FUNGSI LITERASI MAKLUMAT

1

- Melahirkan masyarakat bermaklumat

2

- Menghasilkan banyak maklumat baru

3

- Ekonomi berasaskan pengetahuan (*K-Economy*)

FUNGSI LITERASI MAKLUMAT

4
- Pembangunan sosio-ekonomi

5
- Masa depan yang cerah kepada generasi muda

6
- Kelangsungan hidup pada masa akan datang

ANDA CELIK MAKLUMAT???

The woman who aged from 23 to 73 in 'a few days

Nguyen Thi Phoung: dulu cantik sekarang tua

Phuong said she took some medicine bought at a local pharmacy instead of going to the hospital because her and her husband Tuyen, now 33, were too poor to afford it.

She said: 'After one month of taking the drugs, I became less itchy but hives remained on my skin. Then I switched to traditional medicine and all the hives disappeared, together with my itching. However, my skin began to sag and fold.'

Mrs Nguyen then took another kind of traditional medicine to treat her rapid-aging skin problem - but to no avail.

Doctors say it may have been the long-term use of traditional medicines that caused the condition as they are often spiked with corticoids. These steroids speed up the effects of the unregulated remedies but could also have triggered the rare skin disease mastocytosis, where the body produces too many mast cells.

Sumber:

Mail Online. *http://www.dailymail.co.uk/health/article-2048678/Nguyen-Thi-Phuong-Vietnamese-woman-ages-50-years-days.html* . By Claire Bates.

Date: 15 October 2011

ANDA CELIK MAKLUMAT???

ADAKAH ANDA SEORANG YANG CELIK MAKLUMAT???

10 NEGARA!

KOSMO! SELASA 1 JANUARI 2013

Pemuda rugi RM5,000 ditipu penjual kereta di internet

KUALA LUMPUR – Hasrat seorang pemuda untuk memiliki kereta idaman jenis Subaru Impreza dengan harga murah berkecai apabila dia diperdaya oleh seorang lelaki ketika membuat urusan jual beli di internet baru-baru ini.

Mangsa yang dikenali sebagai Fendi, 28, berkata, dia terpedaya dengan harga yang ditawarkan oleh Wong iaitu RM25,000 menerusi iklan di laman web *mudah.my* sebelum menghubunginya.

"Saya tertarik dengan harga itu walaupun harga kereta terpakai bagi model tersebut masih lagi tinggi iaitu sekitar RM90,000.

"Wong meml... harga itu ker... ...akwan ...ahnya, ...aki itu ...bungin...

...berinya satu alamat di Seremban, Negeri Sembilan kononnya untuk penyerahan kereta dan baki pembelian.

"Sebaik tiba, saya curiga kerana tempat itu seperti rumah tinggal sebelum menghubunginya semula. Wong kemudian meminta saya menunggu kerana mendakwa dia dalam perjalanan ke situ," katanya.

Tambahnya, setelah menunggu hampir dua jam, dia sekali lagi menghubungi Wong tetapi gagal. Ketika itulah dia menyedari telah ditipu.

Sementara itu, Penolong Pengarah Jenayah Siber dan Multimedia Jabatan Sia-

22 NASIONAL

Pesan telefon bimbit dapat lesung batu

Bekas pegawai bank jadi mangsa penipuan internet dapat ganti rugi

Oleh Nor Hazwani Hamat dan Mohd Fahmi Mohd Yusof

JOHOR BAHRU: Seorang bekas pegawai bank menjadi mangsa penipuan perniagaan dalam internet yang berselindung di sebalik laman web apabila menerima lesung batu bukan tiga telefon bimbit pintar selepas membayar RM3,250.

Mohd Haizrul Hisham Muhammad Hashim, 30, pada 7 Disember lalu menempah telefon Samsung Galaxy SII berdasarkan iklan yang ditawarkan Jay One Communications and Services dalam laman web mudah.my.

dan syarikat itu bersetuju memberi diskaun RM50 selepas saya memesan tiga unit dan menolak aksesorinya.

"Saya kemudian diminta memasukkan wang ke dalam akaun yang menggunakan nama, Lim Than Kim, sebelum memaklumkan pembayaran itu menerusi SMS dengan janji telefon yang ditempah itu dihantar keesokannya menggunakan kurier," katanya ketika memberi keterangan pada prosiding Tribunal Tuntutan Pengguna Malaysia (TTPM) di sini, semalam.

Katanya, pada 7 Disember lalu, syarikat terbabit menggunakan perkhidmatan Nationwide untuk menghantar bungkusan tempahan itu ke pejabat isterinya di Taman Seri Tebrau.

"Isteri saya terkejut apabila kotak ... berisi telefon bimbit ...

MOHD HAIZRUL menunjukkan lesung batu yang ... bimbit dibelinya melalui internet.

hanya berisi lesung batu yang tertampal tanda harga RM14 sebelum segera memaklumkan saya.

"Mulanya saya tidak percaya dan menganggap ia sebagai gurauan isteri tetapi selepas pulang ke rumah dan mendapati ia memang sebuah lesung batu, saya cuba menghubungi syarikat terbabit tetapi tidak dapat," katanya.

Katanya, beliau membuat laporan di Balai Polis Taman Pelangi ... lum dinasihatkan memfailkan tuntutan terhadap Jay One da...

Pesan IPhone 4s dapat berus cat

RM6.65 juta lebur dalam 126 hari

Ditipu 'saudagar' Internet melalui 30 laman e-dagang

MASZUREEN HADZMAN | 09 Mei 2016 6:01 PM

Like 23 Share 25 Tweet 0 Google + 0

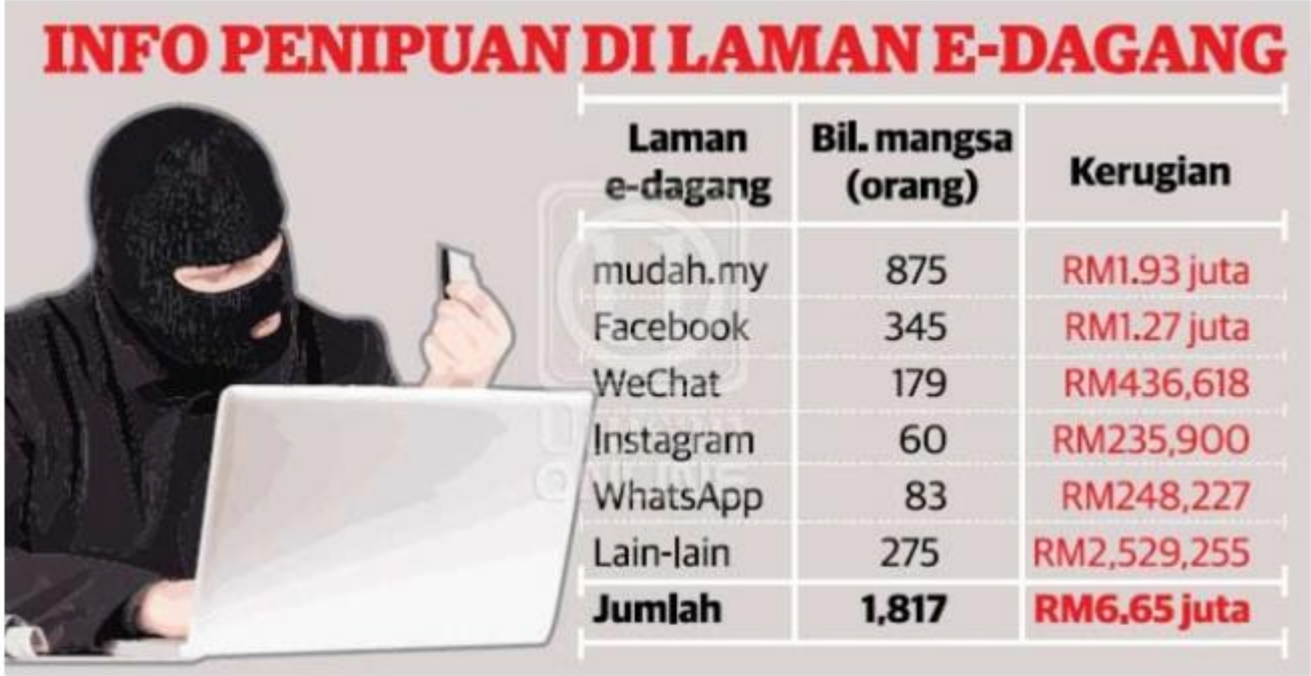

INFO PENIPUAN DI LAMAN E-DAGANG

Laman e-dagang	Bil. mangsa (orang)	Kerugian
mudah.my	875	RM1.93 juta
Facebook	345	RM1.27 juta
WeChat	179	RM436,618
Instagram	60	RM235,900
WhatsApp	83	RM248,227
Lain-lain	275	RM2,529,255
Jumlah	**1,817**	**RM6.65 juta**

ıdividu dilaporkan menjadi mangsa ;unakan lebih 30 laman e-dagang Januari lalu hingga semalam.

dikaut penjenayah siber berkenaan.

ıkkan peningkatan sebanyak 33.6 peratus ada tahun lalu yang mencatatkan 1,206

ı Multimedia), Jabatan Siasatan Jenayah omisioner Mohd. Kamarudin Md. Din embelian di laman mudah.my dengan 875 ti Facebook iaitu 345 orang (RM1.27 juta).

oer untuk menipu ialah aplikasi WeChat 6,618, Instagram (60 mangsa dan kerugian rugian RM248,227).

engguna kini lebih suka membeli barangan

mlah penipu dan individu yang menjadi ui Utusan Malaysia di sini baru-baru ini.

ıangsa yang membuat laporan terdiri pejabat dan mereka yang gemar melayari

harga murah dan tidak serik membeli to yang akan diperdaya antara faktor penipuan ini terus berlaku.

"Jangan mudah terpedaya dengan tawaran jualan murah. Sepatutnya semak dahulu latar belakang penjual barulah membuat keputusan pembelian," katanya.

Kenapa perlu tahu
LITERASI MAKLUMAT
Peluang kerjaya yang lebih baik
Maklumat yang sahih
Celik Maklumat
Kemahiran menggunakan pelbagai sumber
Hasil kerja berkualiti
Membuat keputusan yang baik

MODUL
LITERASI MAKLUMAT & MEDIA

Modul 1	• Mengenalpasti Keperluan Maklumat
Modul 2	• Pencarian Maklumat
Modul 3	• Penilaian Maklumat
Modul 4	• Pengurusan Maklumat
Modul 5	• Etika Penggunaan Maklumat
Modul 6	• Penyebaran Maklumat

MODUL 1:

Mengenalpasti Keperluan Maklumat

Panduan Menilai Keperluan Maklumat

- Why (Kenapa)
- What (Apa)
- Where (Dimana)
- Who (Siapa)
- When (Bila)
- How (Bagaimana)

Panduan Mengenalpasti Keperluan Maklumat

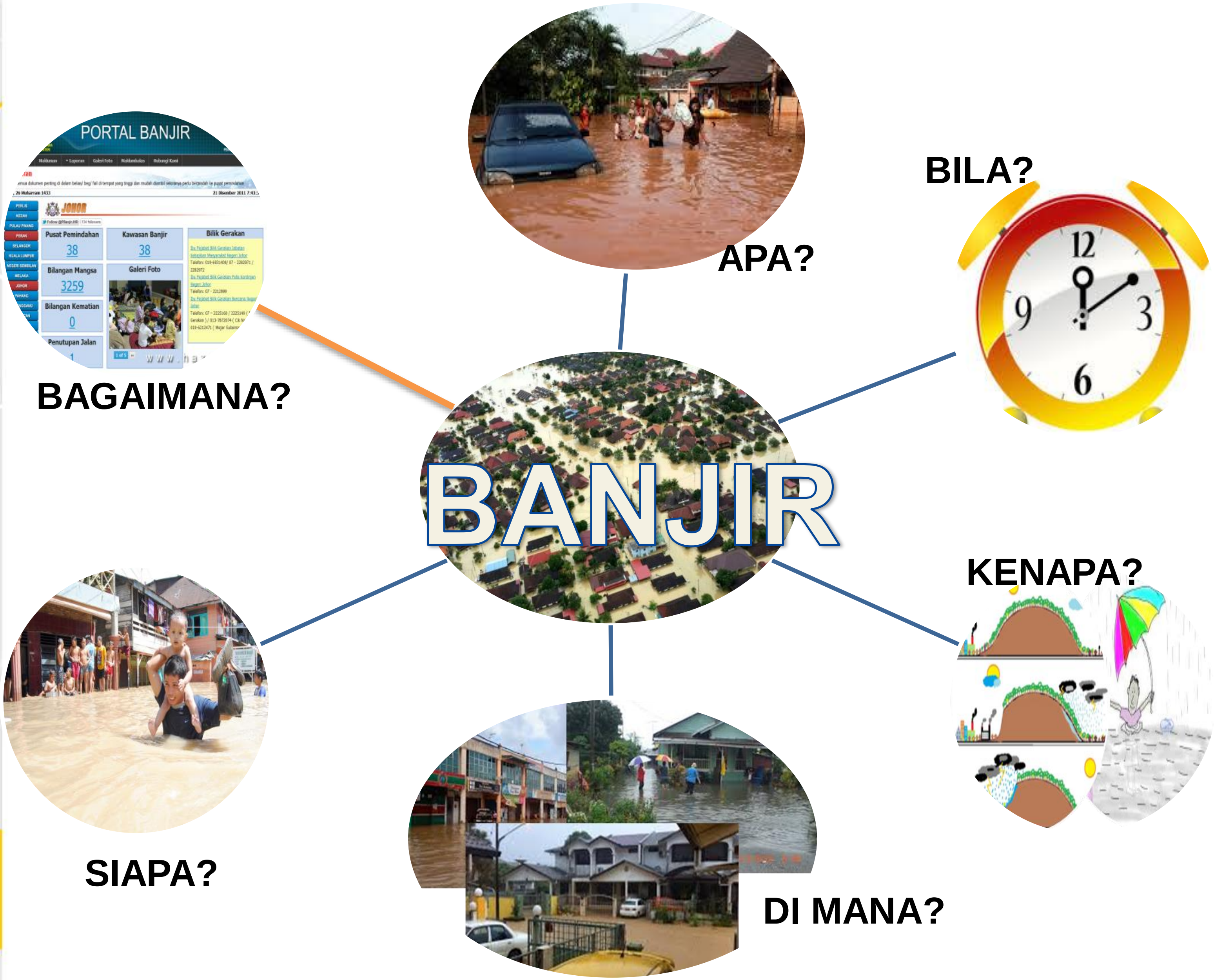

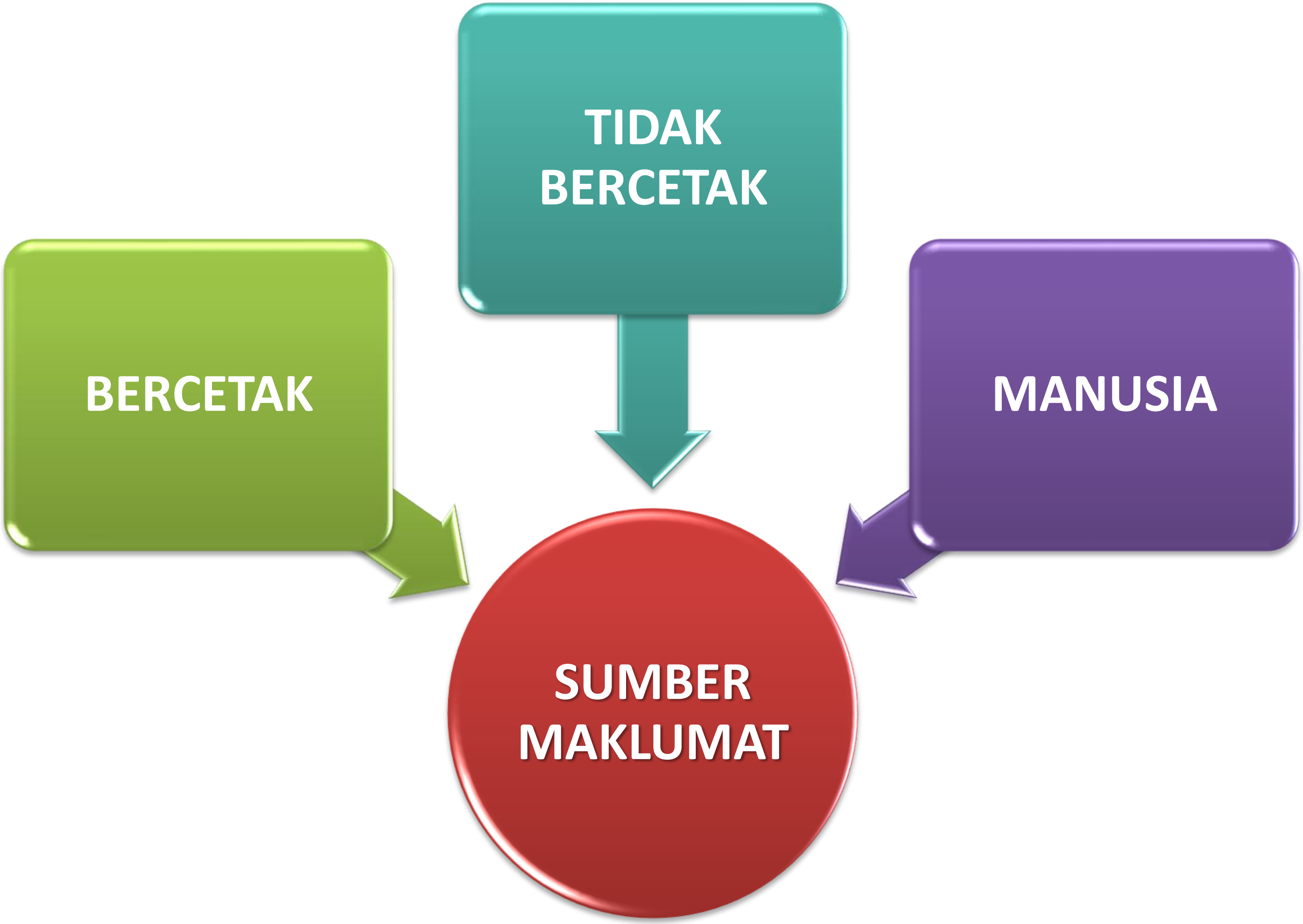
TIDAK BERCETAK
BERCETAK
MANUSIA
SUMBER MAKLUMAT

KEPERLUAN MAKLUMAT

1. Komponen Subjek

Menerangkan topik keperluan maklumat.

Pelaksanaan kempen anti dadah di Malaysia

2. Komponen Format

Berkaitan dengan jenis keperluan maklumat.

Buku, jurnal, surat khabar, majalah, internet dll

Sumber Maklumat

Sumber Maklumat	Keterangan	Contoh	Lokasi sumber maklumat
Primer	Maklumat asal dan belum diterjemahkan ke dalam bentuk lain yang dihasilkan oleh penyelidik; tidak dipinda; sumber asal perkataan, gambar dan objek.	• Tesis • Laporan penyelidikan • Ucapan • Manuskrip • Gambar • Diari • Temubual • Rekod diplomatik • Maklumat bancian • Rekod perubatan • Minit mesyuarat • Surat	• Perpustakaan/ Pusat Sumber - PNM • Jabatan Perangkaan • Agensi Anti Dadah Kebangsaan (AADK) • Pusat Pemulihan Penagihan Narkotik (PUSPEN) • Badan bukan kerajaan (NGO) - Pengasih • Arkib Negara Malaysia • Pusat rekod di hospital • Badan penyiaran (RTM dan ASTRO)

Sumber Maklumat

Sumber Maklumat	Keterangan	Contoh	Lokasi sumber maklumat
Sekunder	Maklumat yang sudah diterjemah, dipinda, dianalisa dan diringkaskan. Diterbitkan semula dalam bentuk yang berlainan dan ia bukan ilmu pengetahuan baru.	• Buku ilmiah • Artikel Jurnal/ Majalah • Suratkhabar • Artikel Ulasan • Laman Web • Biografi	• Perpustakaan/ Pusat Sumber • Jabatan Perangkaan • Agensi Anti Dadah Kebangsaan (AADK) • Pusat Pemulihan Penagihan Narkotik (PUSPEN) • Badan bukan kerajaan (NGO) • Arkib Negara Malaysia • Pusat rekod di hospital • Badan penyiaran (RTM dan ASTRO)

Sumber Maklumat

Sumber Maklumat	Keterangan	Contoh	Lokasi sumber maklumat
Tertiari	Maklumat yang digabungkan, diindeks dan diringkaskan; alat panduan kepada sumber lain. Sumber ini dihasilkan bagi membantu, mengesan sumber primer dan sekunder dalam mendapatkan kembali maklumat dari kedua-dua bahan tersebut.	• Buku tahunan • Direktori • Bibliografi • Almanak • Buku Fakta • Kamus • Ensiklopedia • Buku Panduan • Direktori • Buku Teks	• Perpustakaan/ Pusat Sumber • Jabatan Perangkaan • Agensi Anti Dadah Kebangsaan (AADK) • Pusat Pemulihan Penagihan Narkotik (PUSPEN) • Badan bukan kerajaan (NGO) • Arkib Negara Malaysia • Pusat rekod di hospital • Badan penyiaran (RTM dan ASTRO)

MODUL 2:

Pencarian Maklumat Berkesan

SUMBER PENCARIAN MAKLUMAT

Sistem Katalog Perpustakaan

Sistem katalog atas talian berasaskan web yang digunakan bagi membantu pengguna mengesan bahan-bahan yang terdapat dalam koleksi perpustakaan. Sistem katalog ini menyertakan butiran lengkap maklumat mengenai bahan tersebut seperti nombor panggilan, judul bahan, nama pengarang, subjek bahan, status pinjaman dan lain-lain

BAHAN RUJUKAN

Bahan yang digunakan untuk mendapatkan maklumat sesuatu perkara, antaranya maklumat tentang makna perkataan, sesuatu kejadian, peristiwa, berita, fakta, butiran tentang tempat, data dan sebagainya.

INTERNET (ENJIN CARIAN)

Aturcara yang digunakan untuk mendapatkan data, fail atau dokumen dari pangkalan data atau rangkaian terutamanya internet.

Kamus Pelajar Edisi Kedua

KATALOG PENCARIAN DALAM TALIAN (OPAC PNM)

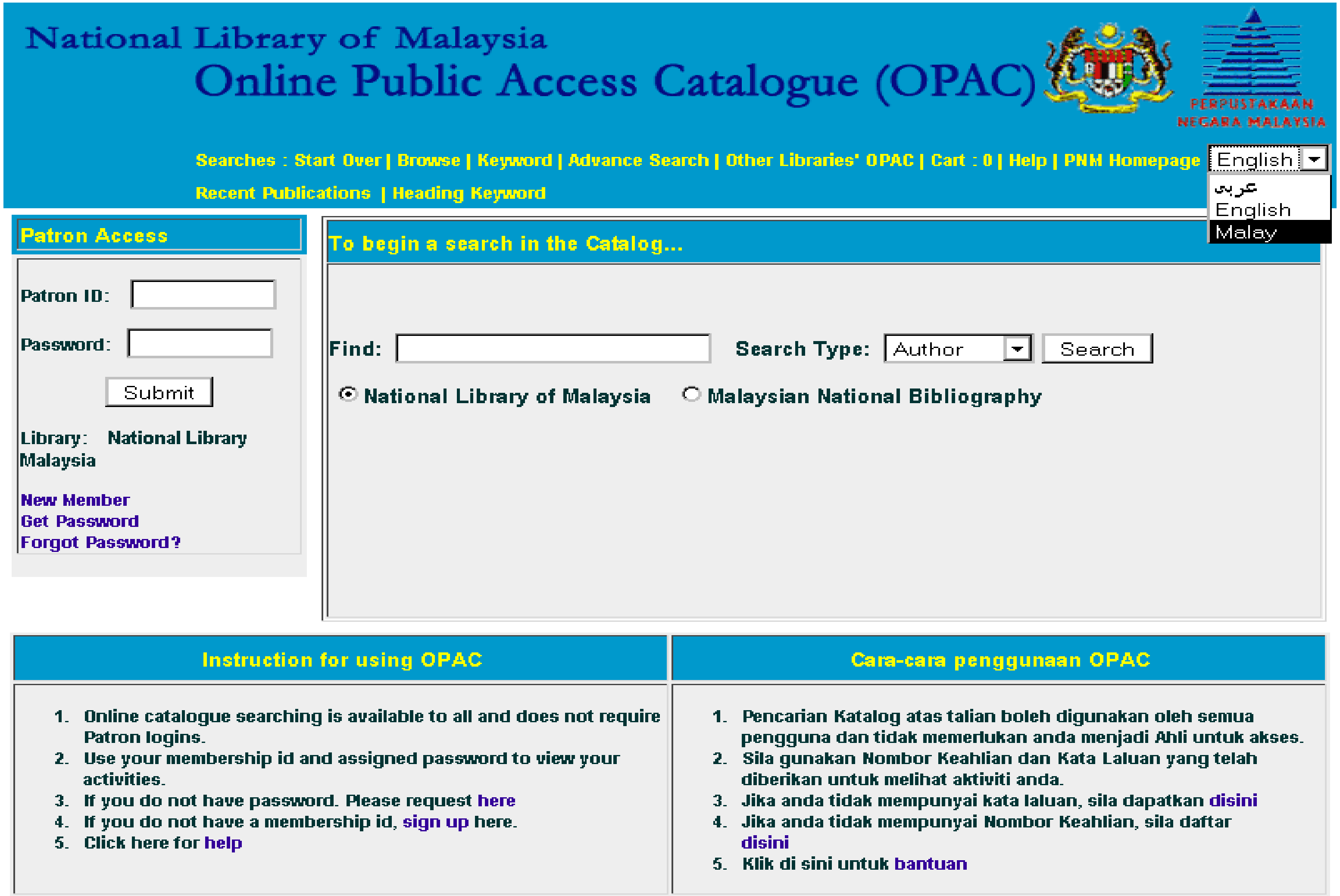

BAHAN RUJUKAN

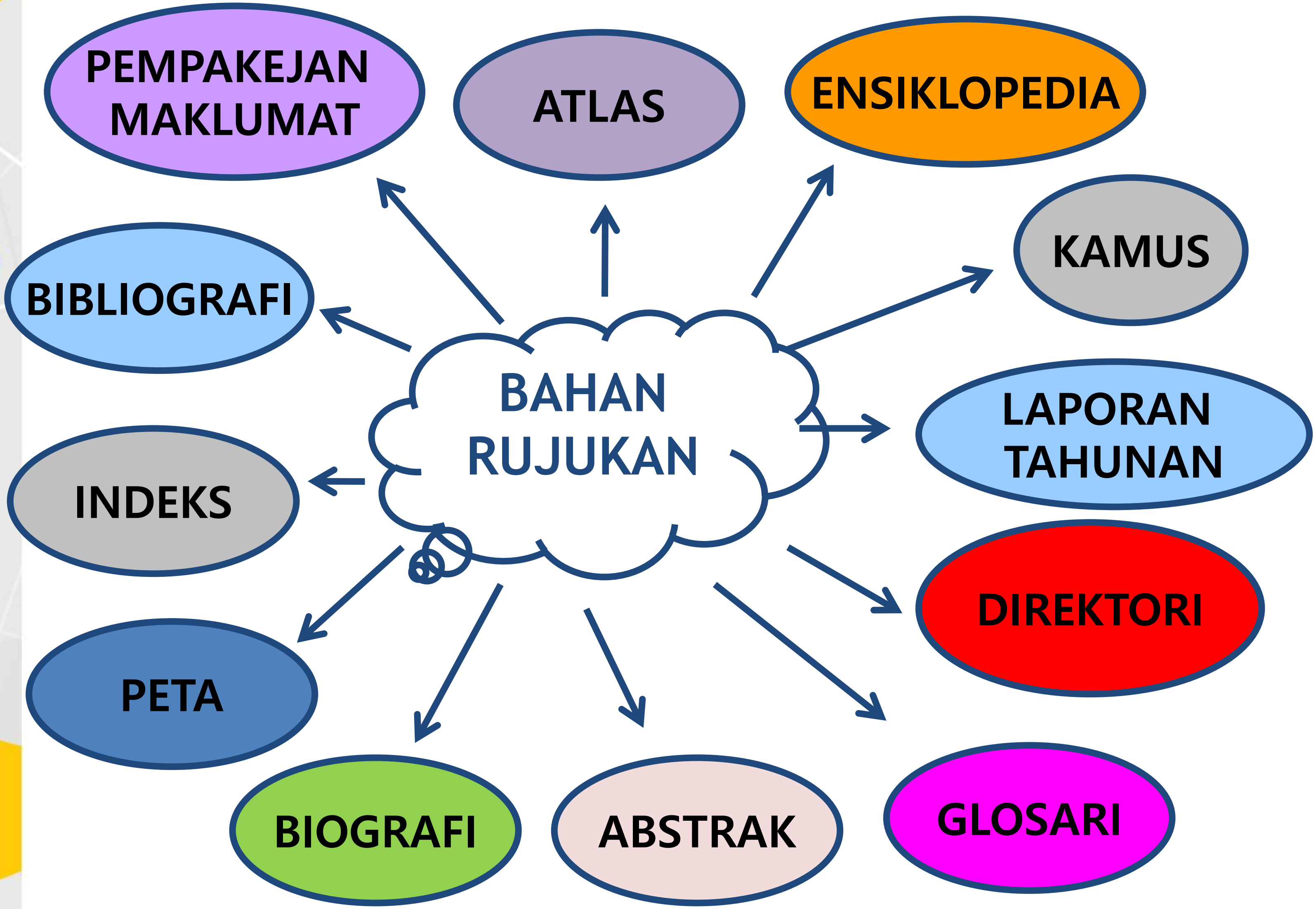

ENJIN CARIAN

Images	Google Image Search	YAHOO! SEARCH	flickr	Live Search	Ask
Music	last.fm	PANDORA	Jogli	iLike	songza
Videos	YouTube	AOL video	myspace	YAHOO! VIDEO	Google Video
Health	WebMD	everyday HEALTH	MAYO CLINIC	MedicineNet	revolution health
Shopping	BizRate	NexTag	shopzilla	smarter.	YAHOO! SHOPPING
Local	YAHOO! LOCAL	Citysearch	yelp	insiderpages	WhitePages
Cooking	food	allrecipes	kraftfoods.com	COOKS.COM	epicurious
Finance	Forbes	YAHOO! FINANCE	CNNMoney	msn Money	MarketWatch
Jobs	monster	careerbuilder	YAHOO! hotjobs	indeed	simplyhired

INTERNET (ENJIN CARIAN)

Alat Pencarian Maklumat Internet (Search Engine)

Terbahagi kepada 3:

- **Surface Web Browsing**
  - Google
  - Yahoo
  - Bing
- **Clustering/Meta**
  - Intute
  - Panakee
  - Ask
  - iBoogie
  - InfoGrid
- **Deep Web**
  - Google Scholar
  - DOAJ
  - Gov/Edu/NGO
  - Deeperweb
  - Archive.org

INTERNET (ENJIN CARIAN)

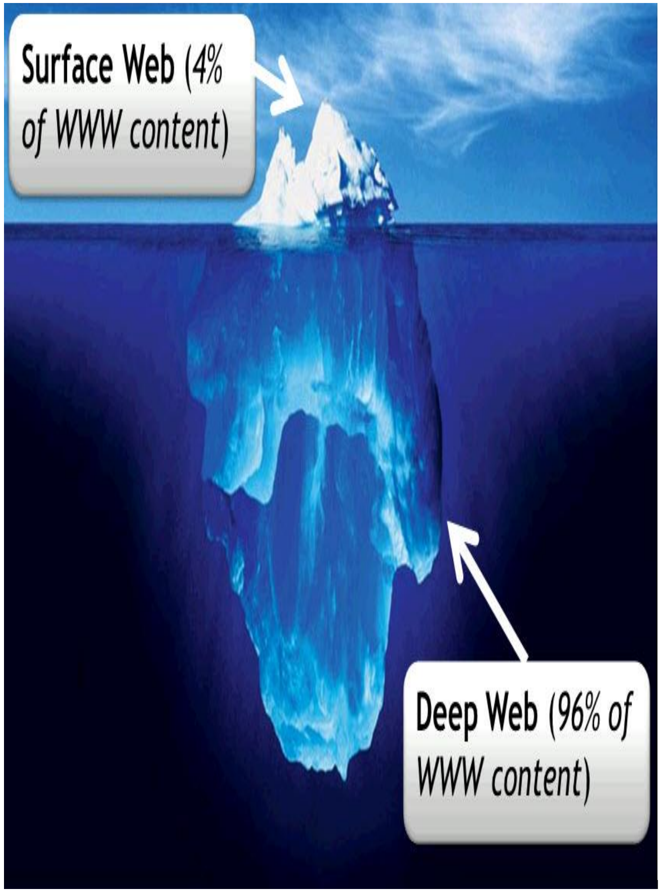

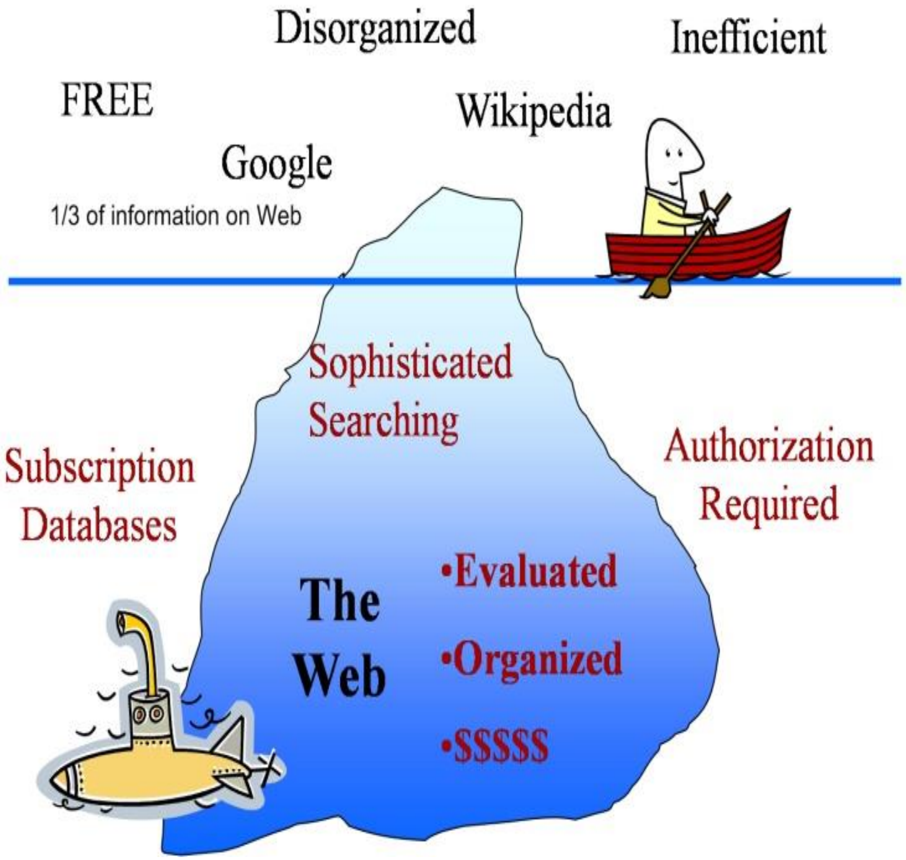

Pencarian Maklumat Berkesan

Strategi 1: Kata Kunci

Strategi 2 : Boolean

Strategi 3 : Gabungan Kata Kunci & Boolean

Strategi 4 : Pemangkasan

Strategi 4 : Google

MODUL 3:

Penilaian Maklumat

NILAI MAKLUMAT ANDA!!!

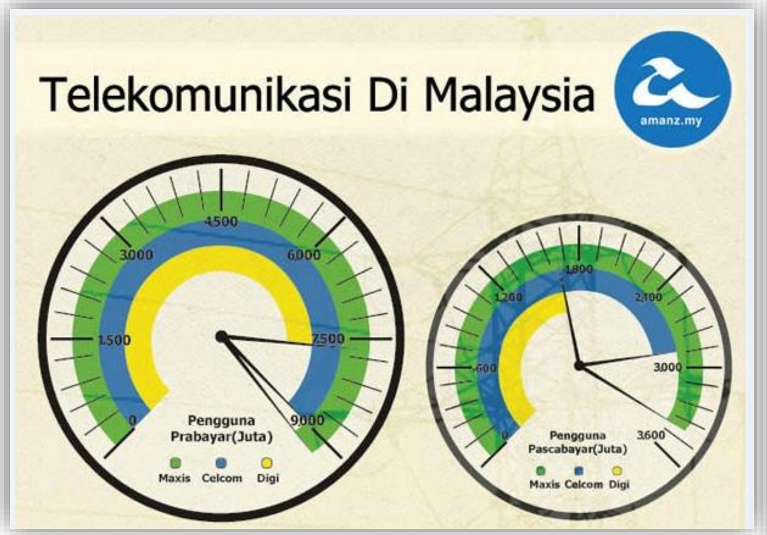

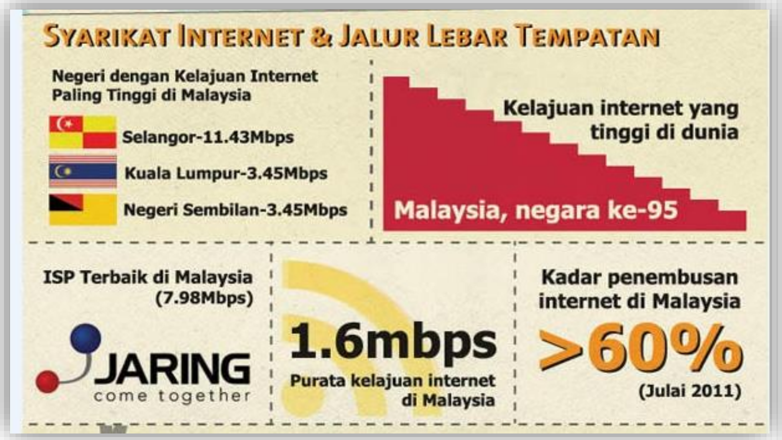

PENILAIAN MAKLUMAT BERCETAK

PENILAIAN MAKLUMAT

MODUL 4:

Pengurusan Maklumat

PENGURUSAN MAKLUMAT

BAGAIMANA MENGURUS MAKLUMAT?

Menyimpan Maklumat Yang Diperolehi

- Tanda buku (*Bookmark)* – *Mozilla Firefox*
- Kegemaran (*Favourite)* – *Internet Explorer*
- Simpan *(save)* – *pendrive, external hard disk, dll*
- Cetakan - fotokopi, imbasan

Mempakejkan Maklumat Dari Pelbagai Sumber

- Muka surat depan
- Muka surat judul
- Senarai Kandungan
- Kandungan Maklumat
- Menjilid

Memetik Sumber Rujukan (Citation)

- Senarai / catatan sumber maklumat yang diperolehi

MODUL 5:

ETIKA PENGGUNAAN MAKLUMAT

ETIKA PENGGUNAAN MAKLUMAT

- Mematuhi Akta Hak Cipta

- Elak plagiat

- Beri kredit kepada penulis asal
- Guna maklumat dengan betul dan sah

- Penggunaan Bahasa

Hak Cipta

- Hak eksklusif

- Jangka masa
  (50 tahun selepas kematian pemilik)

Hak penguasaan yang dilindungi undang-undang atas seluruh atau sebahagian daripada hasil ciptaan seseorang pengarang (pencipta, penggubah dll)

Kamus Dewan edisi ke-4 (2007)

Akta Hak Cipta

Perbadanan Harta Intelek Malaysia (MyIPO)

BAHAGIAN III

KUASA DAN JANGKAMASA HAKCIPTA

13. Kuasa hakcipta mengenai karya sastera, muzik atau seni, filem dan rakaman bunyi.

(1) Hakcipta mengenai karya sastera, muzik atau seni, filem, rakaman bunyi atau karya terbitan adalah hak eksklusif bagi mengawal dalam Malaysia *[Pind. Akta A994]*

(a) pengeluaran semula dalam apa-apa bentuk bahan;

(aa) penyampaian kepada orang awam;

(b) pertunjukan, tayangan atau permainan kepada awam; *[Mas. Akta A994]*

(c) *(Dipotong);*

(d) *(Dipotong);*

(e) pengedaran salinan-salinan kepada orang awam melalui penjualan atau pemindahan pemunyaan secara lain; dan *[Akta A994]*

(f) penyewaan secara komersial kepada orang awam, *[Akta A994]*

keseluruhan atau sebahagian besar karya itu, sama ada dalam bentuk asal atau bentuk terbitan dengan syarat bahawa, tanpa menjejaskan perenggan (e), hak eksklusif untuk mengawal pengedaran salinan-salinan hanya merujuk kepada perbuatan mengedarkan salinan-salinan yang tidak diedarkan di Malaysia sebelum ini dan tidak kepada mana-mana pengedaran kemudiannya salinan-salinan itu atau apa-apa pengimportan kemudiannya salinan-salinan itu ke dalam Malaysia. *[Gan. Akta A994]* *[Mas. Akta A994]*

(2) Walau apa pun subseksyen (1), hak mengawal di bawah subseksyen itu tidak termasuk hak untuk mengawal *[Pind. Akta A1082]*

(a) perlakuan mana-mana perbuatan yang tersebut dalam subseksyen (1) secara urusan yang wajar bagi maksud penyelidikan yang bukan mencari keuntungan, pengajian sendirian, kritikan, ulasan atau pelaporan peristiwaperistiwa semasa, tertakluk kepada syarat bahawa jika penggunaan itu adalah penggunaan awam, is hendaklah disertai dengan suatu perakuan tajuk karya itu dan penciptaannya, kecuali jika karya itu yang berkaitan dengan perlakuan apa-apa perbuatan bagi maksud

ETIKA PENGGUNAAN BAHASA

Menarik, berfikiran terbuka, logik

Boleh dipercayai

Elak guna bahasa pasar (bahasa SMS, singkatan)

Bahasa standard – tatabahasa betul

BUDI BAHASA BUDAYA KITA

MODUL 6:

Penyebaran Maklumat

PENYEBARAN MAKLUMAT

CONTOH PENYEBARAN MAKLUMAT

Social Media Landscape

FredCavazza.net

Sekiranya organisasi anda berminat menyertai Program Literasi Maklumat & Media...

Sila hubungi kami di:-

BAHAGIAN GERAKAN LITERASI MAKLUMAT
PERPUSTAKAAN NEGARA MALAYSIA
232 JALAN TUN RAZAK
50572 KUALA LUMPUR

NO.TEL: 03-2687 1700
LAMAN WEB: www.pnm.gov.my